

Kerék-Bárczy Szabolcs: Szabadság és szolidaritás

Fontos fejlemény, hogy a Demokratikus Koalíció 16 pontos programjának közzétételével – ha egyelőre nem is a kívánt mértékben, de mégis csak – ráirányult a figyelem a politika óhajtott lényegére. Arra, hogy a pártok és a politizálás nem arra szolgál, hogy az emberek magánéletének minden szeletébe beleszóljon, és semmit érő ideológiai vitákkal fedje el a szomorú valóságot, hanem hogy közszolgáltatásokat állítson elő. A társadalom, miközben érzi az őt agyon nyomó orbáni államnak a hétköznapokat megkeserítő katasztrofális hatásait, még mindig úgy gondolja, hogy az állam és az őt megtestesítő kormány önálló személy, amelyért az emberek léteznek. Holott épp fordítva igaz egy demokráciában: az állam, a kormány, a politikus van az emberekért. Határozott álláspontunk, hogy a polgároknak vissza kell hódítaniuk maguknak az államot, s a politikusokat rá kell ébreszteniük arra, hogy a megbízásukat tőlük kapták, és általuk, az ő érdekükben dolgoznak. A kormány feladata nem több és nem kevesebb, mint hogy hosszú távon, hatékonyan működő, világszínvonalú közszolgáltatásokat (oktatás, egészségügy, társadalombiztosítás, nyugdíjrendszer, önkormányzatok, közteherviselés stb.) hozzanak létre korrupciómentesen. A mi elképzelésünk szerint az államnak a lehető legközelebb kell vinnie a döntéseket azokhoz, akiket az adott döntések közvetlenül érintenek. Vagyis a központi kormányzatnak a jelenleginél sokkal kevesebb dologba szabad beleszólnia közvetlenül. Több jogosítványt és több felelősséget kell átadni az egyéneknek, kisközösségeknek és az önkormányzatoknak. Centralizáció helyett decentralizációra van szükség. Ez azt is jelenti, hogy az államnak korlátoznia kell a hatalmát, s azt meg kell osztania másokkal: a helyi közösségekkel és a civil társadalommal. Ambiciózus terv, álmódzásnak tűnhet, de ez az egyetlen működőképes alternatíva Orbánék mindent maga alá kaparó, zsaroló, megfélemlítő maffiaállamával szemben.

A DK programjának most meghirdetett és a következő két hónapban bemutatandó további elemei az **erős társadalmi szolidaritás**, az **esélyegyenlőség**, a **szabadság** és a **verseny** értékeire épülnek. Erős társadalmi szolidaritásra van szükség egy olyan országban, amelynek kormánya az elmúlt években az elesettek kiszolgáltatottságát növelte és a középosztály talpon maradásának esélyeit csökkentette. A szolidaritás csak akkor erősíthető, ha az esélyegyenlőség megteremtődik: azt támogassa a nagy közösség közpénzből, aki rászoruló. Le kell számolni a diktatúra egyenlőséget hazudó, máig továbbélő, demagóg, jövőt feléő rendszerével! A célzott, rászorultsági alapú támogatás elve jelenik meg nálunk az oktatásban, családtámogatásban, szociális ellátásban. Fizessen mindenki méltányos és vállalható mértékben a közszolgáltatásokért, de a rászorulók kapjanak támogatást (adott esetben teljes mentességet) annak érdekében, hogy rossz anyagi helyzetük miatt ne szoruljanak ki az ellátásokból. Kapjon lehetőséget ösztöndíjak révén a tehetséges és hátrányos helyzetből érkező fiatal, hogy részt vehessen az oktatásban, és ne támogassuk anyagilag azokat, akik bár tehetségesek, de meg tudják engedni maguknak a jó minőségű oktatásból való részesedésüket. Rengetegen azért nem tudnak vállalkozni, azért nem lehetnek innovatívak és kreatívak, mert már eleve nem tudnak belépni az oktatás világába, vagy ha igen, el van zárva előlük a továbbkapaszkodás lehetősége, pedig kedvük és tehetségük lenne hozzá. A tehetség, ha nem ápolják, elalszik, a kedv is lelohad, ha a büntető jellegű jogi környezet és a visszahúzó gazdasági szabályozás elzárja előle az utat.

De meg kell mutatnunk az együvé tartozásunkat nem csak a fiatalokkal, hanem az idősekkel, a nyugdíjasokkal is. A múltban ők építették a jövőt: a mi jelenünket, lehetőségeinket. Nekik nehéz körülmények között is biztosítani kell a tisztességes hétköznapiakat, és a növekvő gazdaság előnyeit az elsők között kell élvezniük. Ugyanakkor gondolnunk kell azokra, akik a mában dolgoznak azért, hogy tisztességesen meg tudjanak élni akkor is, miután már nyugdíjba vonultak. Nekik igazságot kell szolgáltatnunk az Orbán-kormány hazugságaiért, az elrabolt magánnyugdíj-megtakarításokért: vállalnunk kell, hogy aki a kormány ellenreformjának hatására három éve visszakényszerült a magánnyugdíj-biztosítótól az állami nyugdíjrendszerbe, annak korábbi magán befizetéseit úgy tekintjük, mintha az állami kasszába fizetett volna. Aki viszont maradt a magánnyugdíj-rendszerben, annak a 2010 novemberétől ellopott tagdíját jóváírjuk a magánnyugdíj-pénztári számláján.

A szolidaritás és esélyegyenlőség fogalmai nem köthetőek ideológiákhoz egy demokráciában, nem egy-egy pártcsalád értékei: ezek a demokraták fogalmai, hídépítő, árkot betemető elvek. E téren is a demokraták és a Fidesz között húzódik a választóvonal.

Szabadság és verseny is kéz a kézben jár. Verseny nélkül nincs szabadság, szabadság nélkül nincs jólét. Szabadság és verseny nélkül nincs demokrácia. A szabadság és a verseny azt is jelenti, hogy az állam nem akar mindenbe beleszólni, hanem csupán szabályozóként a tisztességtelen egyéni és vállalkozói magatartásnak szab gátat és azt bünteti, továbbá nem nehezíti a jó ötletek megvalósulását és a vállalkozó kedvet felesleges bürokráciával. A polgárok, a vállalkozások tudják megteremteni a folyamatos és fenntartható növekedés alapjait. Ma nincs növekedés, nincsen hitelezés, nincs beruházás, köszönhetően az Orbán-kormány gazdaságot megfojtó, innovációt, fejlődést akadályozó politikájának. A DK állama a magántulajdon többségén alapuló, szabályozott, de szabad piacgazdaság állama, amely leveszi a kormány bilincseit az országról, hagyja, hogy az ötletek megvalósuljanak. Nem csak engedi, de egyenesen ösztönzi a vállalkozó kedvet, a beruházásokat. A vállalkozás szabadsága természetesen kiváló munkaerőre épül, a munkaerő viszont a világszínvonalú köz- és felsőoktatás intézményeiből kerül ki. S a kör bezárul: a szabályozott versenyen alapuló szabadság által biztosított növekedés teremti meg az esélyegyenlőségre épülő szolidáris társadalmat. Ez a DK értékrendje és célja is egyben.

A fent kiemelt négy elv szimbolikus megtestesítője a DK két, másoktól markánsan eltérő programpontjának: az egyházakkal kapcsolatos egyenlő bánásmód követelésének és a szavazati jog rendezésének. Botladozó Krisztus követőként és vallásos emberként elengedhetetlennek tartottam a rendszerváltozás hajnalán, hogy a hitük miatt évtizedekig elnyomott, üldözött emberek ne csak újra szabadon gyakorolhassák vallásukat, hanem valamiféle kárpótlást is kapjanak a szenvedéseikért. Ez mára szerencsére valósággá vált. Az egyházaknak hihetetlenül fontos szerepük van minden ország civil életében: a társadalmi stabilitás egyik fontos pillérei az emberek közti összetartozás érzésének erősítése és bizonyos közszolgáltatások nyújtása által. Nagymértékben kiegészítői és részben ellenpólusai a mindenkori államnak. Az egyházak ugyanakkor csak akkor tudják mind tökéletesebben, vagyis kompromisszummentesen hirdetni tanításaikat, ha a lehető legfüggetlenebbé válnak a

világi hatalmaktól, azok befolyásától, lekenyerező, megvesztegető vagy éppen zsaroló képességétől. Az állam és az egyház elkülönülése ezért is kiemelt jelentőségű a demokráciákban. A fideszes világban ugyanakkor az állam mind jobban összefonódik az egyházzal: Orbánék az egyházakat a maguk pártos céljaira használják, s ez rengeteget árt a hívő emberek közösségének. Ferenc pápa a klerikalizmus elleni fellépésével éppen a fundamentalizmusnak hirdetett harcot. Róma püspökének meggyőződése, hogy Krisztus tanításainak képviselője csak szabadon, pártpolitikai befolyástól mentesen képzelhető el, s ez a szabadság bizony az állam egyházaktól való elkülönülését jelenti. Hogy vehetik a bátorságot a magyar kormány tagjai, hogy pápábbak legyenek a pápánál? Sokkal erősebb a hívők meggyőződése annál, mint hogy a világi hatalmasságok gyámkodására és pórázára lennének szorulva. Az államot ezért az egyháztól szét kell választani. Csak egy felszabadult, a hitében megingathatatlan, független egyház lehet erős, és állhat ki örök elvei mellett hitelesen. Ha ezt megértjük és elfogadjuk, akkor már mi magunk, a hívők közössége (vagyis az egyház) követeljük a különféle pénzügyi privilégiumok megszüntetését, az egyenlő bánásmódot.

Az állampolgárság és a szavazati jog kérdésében vallott álláspontunkban is a szabadság és a felelősség egysége tükröződik. Az a szabad ember, aki teljes egészében tudja és meri vállalni döntéseinek következményeit. Vagyis aki szavaz, tehát dönt, az részesüljön a szavazati jog áldásos vagy éppen áldatlan következményeiből is. Másként fogalmazva: ne lehessen „kibújni” a következmények alól csak azért, mert aki szavaz, nem ott él, ahol a döntései lecsapódnak. Sem az egyházzal, sem a szavazati joggal kapcsolatos vita nem pártokhoz, „izmusokhoz” kötődik. A DK szerint mindez tisztesség dolga. A szolidaritás, esélyegyenlőség, szabadság és verseny kérdése. Itt is a demokrata a szövetségese a demokratának, és a vízvázaló a demokrata és az orbáni hazug, központosított maffiaállam között húzódik.

A Demokratikus Koalíció elképzelése Magyarország jövőjéről önálló értékeken alapul. Mi nem mások kottájából játszunk, nem másokhoz képest határozzuk meg önmagunkat. Mi sem bizonyítja jobban hitelességünket, mint az, hogy olcsó népszerűségért, beválthatatlan ígéreteikért nem adjuk el elveinket. Az ország teljesítőképességéből, vagyis mindannyiunk teherbírásából, a realitásokból indulunk ki, ehhez rendeljük a célokat. Fel akarjuk szabadítani az egyének és kisközösségek energiáit. Szabadságot adunk és ezért felelősségvállalást kérünk. Ez a stabilitás, a biztonság, ugyanakkor a növekedés záloga. Ez a Nyugat, a fejlődés, a demokrácia programja. Ez egy becsületes program. Megérdemli a társadalom, hogy ne önpusztító, jövőt elrabló nagyotmondásokkal versenyezzünk, hanem tisztességes programokkal. Mi készek vagyunk erre. Mikor, hol találkozunk?

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=345823:szabadsag-es-szolidaritass-345823&catid=9:vendegek&Itemid=134